

En rejse gennem Bolivia

I dette temaforløb rejser eleverne med til Bolivia. De får mulighed for at lære de bolivianske børn at kende og får kendskab til landets natur og kultur. Der er forslag til forskellige værksteder med både kreativt og fagfagligt indhold.

Forløbet kan bruges som ramme for en temauge, men der kan også udvælges enkelte elementer til brug i den daglige undervisning. Forløbet kan afsluttes med et karneval, hvor elevernes familier eller andre klasser inviteres med til optog og fremvisning af, hvad eleverne har lavet i løbet af temaforløbet.

Rejsen til Bolivia

1. Eleverne får uddelt flybilletter til Bolivia (print pdf fra hjemmesiden). I kan stille stolene i rækker som i et fly, og eleverne tager af sted på flyrejsen. Under flyveturen præsenteres landet Bolivia.

- I kan vise rejsen fra Danmark til Bolivia i programmet google earth: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/kort-over-bolivia/>.
- I kan bruge vores PowerPoint og manuskript: <https://heleverdeniskole.dk/bolivia/presentation-2022/>.
- I kan også vise billeder fra Bolivia: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/se-billeder-fra-bolivia/>.

2. Eleverne lander i La Paz – en by, der ligger højt oppe i bjergene. Luften er tynd, så højt oppe i bjergene, så det kan være svært at trække vejret.

Eleverne rejser med det samme videre til den lille landsby Batraja, som ligger i regnskoven. Her møder eleverne Carlito på 7 år. Han går i 2. klasse og har tit undervisning ude i regnskoven. Portrættet kan læses individuelt, i grupper eller læses højt i klassen. Se film og billeder om Carlito på hjemmesiden: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/carlito/> og find opgaver til Carlito her: <https://heleverdeniskole.dk/bolivia/laerervejledning-og-opgaver-2022/>.

I kan også møde Liseth på 9 år, som bor i landsbyen El Sena i regnskoven tæt på Carlito. Liseth ved, at det er vigtigt at passe på regnskoven. Portrættet kan læses individuelt, i grupper eller læses højt i klassen. Se film og billeder om Liseth på hjemmesiden: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/liseth/>. I kan sende et postkort til Liseth: <https://heleverdeniskole.dk/send-post-til-laeserakettens-boern-2022/> og der er opgaver til Liseth her: <https://heleverdeniskole.dk/bolivia/laerervejledning-og-opgaver-2022/>.

3. Eleverne kan også klikke rundt på hjemmesiden og læse og se film om

- Natur og klima: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/natur-og-klima/>
- Folk og kultur: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/folk-og-kultur/>
- Skole i Bolivia: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/skole-i-bolivia/>

En dag i skov-skolen

I dag vil Carlito gerne vise eleverne, hvordan en hverdag ser ud i Bolivia.

1. De starter med at tage med Carlito i skole. Skolen i Bolivia starter med, at man står udenfor og synger Bolivias nationalsang. Lad eleverne stå op og høre Bolivias nationalsang som det første om morgenen. Den kan I finde her:

<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/bolivias-flag-og-nationalsang/>.

2. Carlito har nogle gange undervisning ude i regnskoven. De har en skole-skov i landsbyen. Carlito kender navnene på mange af træerne og planterne.

- Eleverne kan sammen lave deres egen regnskov. Inde på <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/dyr-i-bolivia/> og <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/natur-og-klima/> kan de vælge et dyr eller en plante. De kan tegne og skrive en lille faktaboks til. Alle tegningerne hænges op på væggen, så de danner en regnskov.
- Desværre er det et stort problem i Bolivia, at regnskoven bliver fældet. Det går ud over dyr, planter, klimaet og de mennesker, der bor i og lever af regnskoven. Lad eleverne gå rundt i klassen og se, hvor mange ting de kan finde, der kommer fra træer (fx borde, blyanter, papir, frugt osv.). I kan læse om, hvorfor regnskoven bliver fældet her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/naar-skovene-faeldes/>.
- I kan vende tilbage til regnskoven og snakke om, hvad der sker med de dyr og planter, eleverne har lavet, hvis man fælder hele regnskoven. I kan også læse historien "Da træerne gjorde oprør" fra LæseRaketten.

Kreative Værksteder

Eleverne skal forberede sig til karneval. De kan dele sig op i følgende værksteder

- **Lav mad.** I kan finde opskrifter på bolivianske retter her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/lav-mad-fra-bolivia/>. I kan også læse om, hvilke råvarer de dyrker i Bolivia her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/hvad-dyrker-de-i-bolivia/>.
- **Lav jeres egen panfløjte.** De oprindelige folk i Andesbjergene har længe spillet på forskellige fløjter. De er især kendt for panfløjten. I kan lave jeres egen panfløjte:

<https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/lav-din-egen-panfloejte/>. I kan også lytte til boliviansk musik her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/lyt-til-bolivia/>.

- **Lav jeres egen maske til karneval.** I Bolivia bliver der afholdt flere karnevaller rundt omkring i landet. Karnevallerne består ofte af musik, dans og farverige dragter og masker. I kan finde en skabelon til en maske her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/maske-til-la-diablada/>. Flere af karnevallerne har udviklet sig som en blanding af de oprindelige folks traditioner og kristendommen. Dét kan eleverne også læse mere om på hjemmesiden under temaerne 'Folk og kultur' og 'Hverdag og tro': <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/folk-og-kultur/> og <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/hverdag-og-tro/>
- **Lær at danse.** I Bolivia har de en række traditionelle danse. Nogle af dem er lavet til bestemte karnevaller, og andre stammer fra de oprindelige folk. Her kan I se, hvordan man danser til karnevallet La Diablada, og I kan selv prøve at lære trinene til Tinku-dansen: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/dans-med-bolivia/>.
- **Lav ting af lama-uld.** I Bolivia har kvinderne i mange generationer brugt ulden fra lamaer og alpakaer til at væve med. I kan finde opskrifter til at hækle penalhuse, væve tæpper eller flette snore her: <https://heleverdeniskole.dk/til-eleven/bolivia/vi-bruger-uld-fra-lama-og-alpaka/>.

Afslutning: Karneval

Inden eleverne tage hjem til Danmark igen, kan I afholde et karneval. I kan invitere andre klasser eller forældre med til karnevallet. Til karnevallet kan eleverne lave et optog i klassen eller på gangene til boliviansk musik og vise deres masker, panfløjter og dansetrin frem. I kan også servere boliviansk mad eller vise jeres regnskov frem og fortælle om de dyr og planter, der lever i regnskoven - og hvorfor det er vigtigt at passe på regnskoven.